

РЕЙ БРЕДЪРИ ПАПАГАЛЪТ, КОЙТО ПОЗНАВАШЕ ПАПА

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Естествено вестта за отвличането обиколи целия свят.

Нужни бяха няколко дни, за да може новината с цялата ѝ значимост да се разпространи от Куба до Съединените щати, до левия бряг на Сена в Париж и накрая да стигне до едно малко кафене в Памплона, където питиетата бяха превъзходни, а времето незнайно защо бе винаги отлично.

Но веднага щом всички наистина проумяха значението на случилото се, хората сграбчиха телефоните. От Мадрид се обаждаха в Ню Йорк, от Ню Йорк пък се мъчеха да се свържат с Хавана, само и само да потвърдят — моля, потвърдете! — безумната новина.

А после някаква жена звънна от Венеция и каза с неясен глас, че в момента се намира в бара „При Хари“ и била направо съсипана — случилото се било ужасно, културното наследство на човечеството се намирало в огромна и неминуема опасност...

По-малко от час след това ми звънна един бейзболист-и-писател, който беше голям приятел на Папа и сега живееше половин година в Мадрид, а другата половина — в Найроби. Бе в сълзи, или поне всеки момент щеше да се разреве, ако се съдеше по гласа му.

— Кажи какво стана? — попита той от другия край на света. — Какви са фактите?

Е, фактите са следните. В Хавана, Куба, на около четиринайсет километра от принадлежащата на Папа вила Финка Вихия, има един бар, в който той обикновено се отбиваше. Това бе същият бар, в който кръстиха специална напитка на негово име, а не изисканото заведение, в което се срещаше с префърцунени литературни светила като К-К-Кенет Тайнън и ъъ, Тенеси У-Уилямс (както би казал господин Тайнън). Не, не е „Флоридита“; това е непретенциозно местенце с прости дървени маси, трици по пода и голямо огледало като мръсен облак зад бара. Папа идваше тук, когато във „Флоридита“ имаше прекалено много туристи, желаещи да видят господин Хемингуей. И случилото се тук не можеше да не стане сензация, даже по-голяма от онова, което бе казал на Фицджералд за богатите, по-голяма дори от старата история за шамара, който бе зашил на Макс Истман в кабинета на Чарли Скрибнър. Новината бе свързана с един престарял папагал.

Достолепната птица обитаваше един кафез точно над бара в „Куба Либре“. „Заемаше поста“ от близо двацет и девет години — или

с други думи, бе там почти толкова време, колкото Папа живееше в Куба.

И още нещо към този монументален факт — през цялото време, докато живееше във Финка Вихия, Папа познаваше папагала и разговаряше с него, а папагалът също не оставаше със затворена човка. Годишите минаваха и хората заговориха, че Хемингуей е започнал да говори като папагала, а други — не, папагалът бил започнал да говори като *него*! Обикновено Папа нареждаше питиетата на бара, сядаше край кафеза и завързваше с птицата най-интересните разговори, които бихте могли да чуете — и така четири ноци подред. Към края на втората година папагалът знаеше за Хем, Томас Улф и Шъруд Андерсън повече и от самата Гертруд Стайн. Всъщност знаеше дори коя е Гертруд Стайн. Достатъчно беше само да кажеш „Гертруд“ и птицата отвърщаше: „Гълъби в тревата, уви“.

Понякога под натиск папагалът можеше да каже „Имаше един старец и едно момче, една лодка, едно море и една голяма риба в морето...“ След което, без да бърза, започваше да яде бисквита.

И тъй, един прекрасен неделен следобед това прочуто създание, този папагал, тази странна птица изчезна от „Куба Либре“ заедно с кафеза и всичко останало.

Именно затова телефонът ми димеше от звънене. Именно затова едно от големите списания се сдоби със специално разрешение от Държавния департамент и ме прати със самолет в Куба със задачата да намеря поне кафеза, някакви останки от птицата или някой, който да прилича на похитителя. Искаха лека и симпатична статийка с обертонове, както се изразиха. И, честно казано, самият аз бях доста любопитен. Бях чувал да се говори за тази птица. И по някакъв странен начин бях загрижен за нея.

Слязох от самолета от Мексико Сити, взех такси и поех през Хавана направо към странното малко кафене.

За едната бройка да се проваля. Още не бях прекрачил прага и някакъв дребен тъмнокож мъж скочи от стола си.

— Не, не! — извика той. — Вървете си! Затворено е!

— Дойдох заради папагала — казах аз.

— Не, не! — извика той и очите му се насълзиха. — Няма да говоря. Стига толкова. Ако не бях католик, щях да се самоубия. Горкият Папа. Горкият Ел Кордоба!

— Ел Кордоба? — промърморих аз.

— Така — яростно отвърна той — се казваше папагалът!

— Да. — Бързо дойдох на себе си. — Ел Кордоба. Тук съм, за да го спася.

Това накара мъжа да спре и да замига. По лицето му пробяга сянка, после очите му светнаха, после отново стана мрачен.

— Невъзможно! Вие? Не, не. Никой не би успял! И кой всъщност сте вие?

— Приятел на Папа и на птицата — бързо казах аз. — И колкото повече си говорим, толкова по-надалеч отива престъпникът. Искате ли си Ел Кордоба до довечера? Тогава налейте няколко от питиетата на Папа и говорете.

Резкият ми подход свърши работа. Няма и две минути по-късно двамата отпихахме от специалитета на Папа, седнали в бара край празното място, заемано доскоро от кафеза. Дребният мъж, казваше се Антонио, току избърсваше въпросното празно място, след което попиваше сълзите си със същия парцал. Пресуших първото питие и се заех с второто.

— Това не е обикновено отвличане — отбелязах.

— На мен ли го казвате! — извика Антонио. — Хората идват от цял свят да видят папагала, да поговорят с Ел Кордоба, да го чуят, ах, Господи, как говори с гласа на Папа. Дано похитителите му се продънят в ада и да горят там. Да, в ада!

— Ще горят — уверих го аз. — Кого подозирате?

— Всички. И никой.

— Похитителят — казах аз и притворих очи, за да се насладя на питието, — би трябвало да е образован, да чете. Мисля, че е очевидно, нали така? Подобни хора да са се навъртали тук напоследък?

— Образован. Никакво образование. Сеньор, през последните десет, че и двайсет години тук все идват разни чужденци и все питат за Папа. Когато Папа идваше, те се срещаха с него. След като Папа си отиде, се срещаха с великия Ел Кордоба. Така че тук винаги е имало чужденци и чужденци.

— Помислете си, Антонио. — Докоснах треперещия му лакът. — Не само образован и четящ, но и някой, който през последните дни ви се е сторил... как да го кажа? Странен. Необичаен. Някой толкова

особен, muy eséncrico, че да го запомните повече от останалите. Някой, който...

— Madre de Dios! — възкликна Антонио и скочи. Погледът му се зарея някъде в спомените. Хвана главата си, сякаш тя всеки момент щеше да се взриви. — Благодаря ви, сеньор! Si, si! Ама че създание! Кълна се в Христос, имаше един такъв вчера! Много дребен. И говореше ето така: много високо — *uuuu*. Съвсем като *michacha* в училищна пиеса, разбирате ли? Като канарче, погълнато от вещица! И носеше син кадифен костюм с голяма жълта вратовръзка.

— Да, да! — Бях скочил на крака и почти виках. — Продължавайте!

— И имаше малко кръгло лице, сеньор, а косата му беше жълта и подстригана на челото ето така — *бzzzt!* А устата му — малка, много розова, като сладкиш, нали се сецате? Беше... беше като... да, като *upo miñeso*, като онези, които можеш да спечелиш на панаир!

— Парцалена кукла!

— Si! На Кони Айланд, да, когато бях малък, парцалена кукла! И беше ей толкова висок, разбирате ли? До лакътя ми. Не, не беше джудже, не... но... на колко години ли? Христе, кой ли го знае? Лице без бръчки, но... трийсет, четирийсет, петдесет. А на краката си имаше...

— Зелени боти! — извиках аз.

— Qué?

— Обувки, боти!

— Si. — Той замига изненадано. — Но откъде знаете?

— Шели Капон! — изкрещях.

— Точно така се казваше! И приятелите му, сеньор, всички се смееха... не, кискаха се. Като монахините, когато играят бейзбол следобед край църквата. Ох, сеньор, мислите ли, че те, че той...

— Не мисля, Антонио. *Зная*. Шели Капон, единственият от всички писатели на света, който мразеше Папа. Разбира се, че той е отмъкнал Ел Кордоба. Чакай, нямаше ли слухове, че птицата е запомнила последния, най-велик и така и ненаписан роман на Папа?

— Имаше такива слухове, сеньор. Но аз не пиша книги, аз въртя бар. Нося бисквити на птицата. Аз...

— А на мен, Антонио, ми донеси телефона.

— Знаете ли къде е птицата, сеньор?

— Имам подозрение, много сериозно подозрение. Gracias. —
Набрах номера на „Хавана Либре“, най-големия хотел в града.

— Шели Капон, ако обичате.

Телефонът забръмча и защрака.

На половин милион мили отгук едно джудже-марсианец вдигна слушалката и отговори с глас, подобен на звуци на флейта и звън на камбанки.

— Капон на телефона.

— Проклет да съм, ако е някой друг! — Скочих и изхвърчах от „Куба Либре“.

Докато летях с таксито обратно към Хавана, си помислих за Шели, какъвто го познавах отпреди. Обкръжен от вихрушка приятели, той никога не се заседяваше на едно място, гребеше супа от чужди паници, заемаше пари от собствения ти чек направо пред очите ти, броеше с наслаждение листата на салатата, оставяше заешки барабонки по килима ти. Милият Шели Капон.

След десет минути таксито без спирачки ме изсипа пред хотела и се втурна към някое друго бедствие в града.

Тичешком прекосих фойето, спрях за справка на рецепцията, забързах нагоре и след малко спрях пред вратата на Шели. Тя се тресеше на спазми като болно сърце. Допрях ухо до нея. Дивите викове и крясъци може би идваха от ято птици, попаднало в ураган, и стихията лишаваше птиците от перата им. Докоснах вратата. Сега тя трепереше като огромна пералня, погълнала цяла психиделична рок група и куп ужасно мръсно бельо. Докато слушах, собственото ми бельо започна да се свлича по краката ми.

Почуках. Никакъв отговор. Докоснах вратата. Тя се отвори. Пристъпих вътре и попаднах на толкова ужасна сцена, че и Бош не би посмял да я нарисува.

Из мърлявата като кочина стая бяха разхвърляни кукли в цял ръст с полуотворени очи, димящи цигари между изгорените отпуснати пръсти и празни чаши в ръце. Радиото гърмеше с пълна сила — май предаваха музикална програма от някоя американска лудница. Приличаше на същинска кланица. Сякаш преди десетина секунди отгук бе минал грамаден мръсен локомотив. Сега разхвърляните му

във всички страни жертви лежаха из стаята нагоре с краката, стенеха и умоляваха за първа помощ.

Насред целия този ад, изпънат и спретнат, облечен в кадифен костюм, ярка вратовръзка и бутилковозелени обувки седеше не друг, а самият Шели Капон. Изобщо не се изненада, а ми махна с питието си и викна:

— *Знаех* си, че ти се обаждаш. Кажи, не съм ли телепат! Добре дошъл, Реймундо!

Все ме наричаше Реймундо. Рей му се виждаше прекалено плоско и обикновено. А Реймундо ме правеше дон с ферма за бикове. Тъй да бъде.

— Сядай, Реймундо! Не... кацни в някоя *интересна* поза.

— Съжالياвам — отвърнах с най-добрия си Дашиъл-Хаметовски тон, изострих брадичка и захвърлях леденостудени погледи. — Няма време.

Започнах да се разхождам из стаята сред приятелите му — Загноилия, Мекия, Вълнистия, Тихия Безобиден и още някакъв актьор — помня, че когато го бяха попитали как ще играе в един филм, бе отвърнал — „Като кошута“.

Изгасих радиото. Това накара доста хора да се размърдат. Отскубнах радиото от стената. Някои се понадигнаха. Отворих прозореца. Изхвърлих радиото навън. Всички изпищяха, сякаш съм бутнал майките им в асансьорна шахта.

Радиото изтрещя задоволително върху циментовия тротоар. Обърнах се с ангелска усмивка на лице. Неколцина бяха станали на крака и се олюляваха към мен с нещо като немоцна заплаха. Извадих двайсетдоларова банкнота, бутнах я на някого, без да гледам, и казах: „Иди да купиш още“. Онзи мудро побягна към изхода. Вратата се затръшна. Чух го как се изсипва по стълбите, сякаш тичаше за сутрешната си доза.

— Хайде, Шели — казах аз, — къде е?

— *Кое* къде е, мило момче? — с невинни очи ме попита той.

— Много добре знаеш кое. — Погледнах питието в мъничката му ръчичка.

Кое то бе питието на Папа — специалната смес на „Куба Либре“ от папая, лайм, лимон и ром. Той го пресуши бързо, сякаш за да унищожи уликата.

Отидох до стената, в която имаше три врати, и докоснах една.

— Това е клозетът, мило момче.

Сложих ръка на втората.

— Не влизай там. Ще съжаляваш, че си видял това.

Не влязох.

Посочих третата врата.

— Ами какво пък, давай, скъпи — раздражено каза Шели.

Отворих вратата.

Зад нея имаше малък килер с просто легло и маса край прозорец.

На масата имаше покрит с шал кафез. Под шала чух шумоленето на пера и драскането на клюн по решетките.

Мъничкият Шели Капон застана до мен и загледа кафеза. В миниатюрната му ръчичка имаше ново питие.

— Жалко, че не пристигна в седем вечерта — каза той.

— Защо пък в седем?

— Защото, Реймундо, точно по това време щяхме да сме приключили с пълненето с ориз и залято с къри пернато. Чудя се колко ли бяло месо и изобщо месо има под перата на един папагал?

— Щял си да направиш това!? — викнах аз.

Вперих поглед в него.

— И още как — отговорих си сам.

Постоях още малко на вратата. После бавно прекосих малката стаичка и спрях пред кафеза. Върху шала бе избродирана една-единствена дума — МАМА.

Хвърлих поглед към Шели. Той сви рамене и срамежливо загледа носовете на обувките си. Посегнах към шала.

— Не — спря ме Шели. — Преди да го вдигнеш... питай нещо.

— Например?

— Ди Маджо. Попитай за Ди Маджо.

Сякаш малка десетволтова лампичка светна в главата ми. Кимнах. Наведох се над покрития кафез и прошепнах:

— Ди Маджо, хиляда деветстотин трийсет и девета.

Последва нещо като животинско-компютърна пауза. Някакви пера са размърдаха под думичката МАМА, клюн почука решетките. После се чу тънък гласец:

— Трийсет хоумръна. Триста осемдесет и един средни удара.

Бях ошашавен. Отново прошепнах:

— Бейб Рут, хиляда деветстотин двайсет и седма.
Отново пауза, пера, клюн.
— Шейсет хоумръна. Триста петдесет и шест средни удара. Гра.
— Боже мой — казах аз.
— Боже мой — повтори Шели Капон.
— Ясно, това е папагалът, който е познавал Папа.
— Същият.
Магнах шала.

Не знам какво очаквах да видя под избродираната дума. Може би някакъв миниатюрен ловец с ботуши, ловна куртка и широкопола шапка. Или пък малък рибар с подстригана брада и поло, кацнал на дървена летва. Нещо мъничко, нещо литературно, нещо човешко, нещо фантастично, но не и папагал.

А вътре имаше просто папагал.

При това не беше кой знае какъв красавец. Имаше вид, сякаш не е спал от години; една от онези опърпани птици, която никога не си чисти перата и не полира клюна си. Беше мръснозелен и черен, с притъпено кехлибарена човка и кръгове под очите като на някой таен пияница. Такива като него обикновено наполовина излитат, наполовина изскачат от баровете в три сутринта. Абсолютна утайка в папагалския свят.

Шели Капон прочете мислите ми.

— Ефектът е по-добър с шал върху кафеза.

Отново сложих шала върху решетките.

Мислите ми препускаха бързо. После се помъкнаха едва-едва. Наведох се и прошепнах:

— Норман Мейлър.

— Не можеше да си спомни азбуката — каза гласът под шала.

— Гертруд Стайн.

— Страда от крипторхизъм^[1] — произнесе гласът.

— Мили Боже — агнах аз.

Отстъпих назад. Вперих поглед в покрития кафез. Замигах към Шели Капон.

— Наистина ли си *даваш сметка* какво е това, Капон?

— *Златна мина*, скъпи Реймундо — изграчи той.

— *Монетен двор* — поправих го аз.

— Безкрайни възможности за изнудване!

— Поводи за убийство! — добавих.

— Само си помисли! — Шели изсумтя в питието си. — Помисли колко биха платили само издателите на Мейлър, за да накарат тая птица да млъкне!

Отново се обърнах към клетката.

— Франсис Скот Фицджералд.

Мълчание.

— Пробвай „Скоти“ — подсказа Шели.

— А-а-а — обади се гласът под шала. — Добър ляв, но не много добър замах. Приятен съперник, но...

— Фокнър.

— Добри средни удари, строго самостоятелен играч.

— Стайнбек!

— Финишира последен в края на сезона.

— Езра Паунд!

— Премина в по-долните лиги през трийсет и втора.

— Мисля... че... трябва да пийна.

Някой пъкна чаша в ръката ми. Пресуших я и кимнах. Замижах, усетих как светът се завърта веднъж, после отворих очи и погледнах Шели Капон, класическия кучи син на всички времена.

— Има и нещо още по-фантастично — каза той. — Досега чу само първата половина.

— Лъжеш — отвърнах. — Какво още може да има?

Той ми се усмихна — в целия свят единствено Шели Капон е способен да ти се усмихне по абсолютно зъл начин.

— Ето какво. Помниш ли как през последните си години тук Папа имаше проблеми с прехвърлянето на съчиненията си върху хартия? Е, замислял е още един роман след „Острови на течението“, но по една или друга причина така и не го написал. Да, романът бил готов в главата му — сюжетът си бил на място и много хора го чували да споменава за него, — но явно просто не го написал. Затова отивал в „Куба Либре“, пиел чашка след чашка и водил дълги разговори с папагала. Реймундо, през всички онези пьянски ноци Папа е разказвал на Ел Кордоба именно последния си роман. И в крайна сметка птицата го научила.

— *Последната му книга!* — възкликнах аз. — Последният роман на Хемингуей! Ненаписан, но запаметен в мозъка на един папагал!

Господи!

Шели ми кимаше и се усмихваше като паднало херувимче.

— Колко искаш за птицата?

— Скъпи, скъпи Реймундо. — Шели Капон разбърка питието си с кутре. — Какво те кара да смяташ, че създанието се продава?

— Продаде един път майка си, после я открадна и я продаде отново под друго име. Стига, Шели. Попаднал си на нещо голямо. — Обърнах се замислено към покрития кафез. — Колко телеграми си пуснал през последните четири-пет часа?

— Стига бе! Ужасяваш ме!

— Колко телефонни разговора за сметка на другата страна си провел от сутринта?

Шели Капон скръбно въздъхна и извади от джоба на кадифеното си сако смачкано копие на телеграма. Взех я.

Приятелите на Папа се срещат в Хавана да си спомнят на птица и бутилка. Заявки чрез телеграми или идвайте с подписани чекове и отворени умове. На първия се сервира най-напред. Бяло месо на народни цени. Международни издания, книги, списания, телевизия, право за филмиране.

С любов,
Шели знаете кой.

Боже мой, помислих си и пуснах телеграмата на пода, докато Шели ми подаваше списъка с получатели:

„Тайм“. „Лайф“. „Нюзуик“. „Скрибнър“. „Саймън и Шустър“. „Ню Йорк Таймс“. „Крисчън Сайънс Монитор“. Лондонският „Таймс“. „Монд“. „Пари-Мач“. Един Рокфелер. Неколцина Кенеди. Си Би Ес. Ен Би Си. Ем Джи Ем. „Уорнър Брос“. И тъй нататък, и тъй нататък. Списъкът бе дълъг като моята задълбочаваща се меланхолия.

Шели Капон подхвърли на масата край кафеза наръч телеграми-отговори. Прегледах ги бързо.

Всички, абсолютно всички летяха насам. Самолети се носеха към Хавана от всички краища на света. След още два, четири, най-много шест часа в Куба щеше да гъмжи от агенти, издатели, глупаци,

завършени идиоти, както и похитители от контраразузнавания и второкачествени блондинки, надяващи се да се появят на кориците на някое списание с птицата на рамо.

Прецених, че сигурно разполагам с около половин час, в който мога да направя нещо — неизвестно какво.

Шели побутна ръката ми.

— Кой те изпрати, мило момче? Ти *си* първият, нали се сецаш. Кажй добра цена и може би ще ти се усмихне щастиего. Разбира се, трябва да разгледам и другите предложения. Но пък тук може да стане прекалено претъпкано и гадно. Вече започвам да се паникьосвам какво съм направил. Може да реша да продавам евтино и да се омитам. Защото май има проблем с изнасянето на папагали от страната, нали? Пък и Кастро може да го обяви за национално богатство, паметник на културата или... дявол да го вземе, Реймундо, *кой те изпрати?*

— Някой, но вече никой — отвърнах замислено. — Дойдох от името на друг човек. Но ще си тръгна сам за себе си. Във всеки случай отсега нататък сме само аз и птицата. Цял живот чета Папа. И сега знам — дойдох просто защото трябваше да дойда.

— Боже мой, имаме си алтруист!

— Извинявай, че те обидих, Шели.

Телефонът иззвъня. Шели вдигна, побъбри радостно, каза да го чакат долу, затвори и вдигна вежда към мен.

— От Ен Би Си. Долу са. Искат да запишат едночасово интервю с Ел Кордоба. Споменават шестцифрени суми.

Посърнах. Телефонът иззвъня. Този път вдигнах аз, за моя собствена изненада. Шели нададе отчаян вик.

— Ало. Да?

— Сеньор — разнесе се нечий глас, — тук е сеньор Хобуел от „Тайм“, списанието, така казва.

Представих си физиономията на папагала на корицата от следващата седмица и шест страници текст.

— Кажете му да чака. — Затворих.

— От „Нюзик“ ли? — опита се да познае Шели.

— Не, другите — отвърнах.

— Снегът бе прекрасен в сянката на хълмовете — рече гласът от покрития с шал кафез.

— Млъкни — казах тихо и уморено. — Ох, млъквай, дяволите да те вземат.

На вратата зад нас се появили сенки. Приятелите на Шели Капон започваха да се събират и да се мотаят из стаята. Ставаха все повече, а аз започнах да треперя и да се потя.

Неизвестно защо започнах да се изправям. Тялото ми се канеше да направи нещо, но не знаех какво. Гледах ръцете си. Внезапно дясната се протегна. Събори кафеза, отвори вратичката и се шмугна вътре да сграбчи папагала.

— Не!

Всички ахнаха гръмко, сякаш на брега се беше разбила единаединствена огромна вълна. С действието си сякаш бях изритал всеки присъстващ в корема. Всички издишаха, направиха крачка напред, започнаха да викат, но аз вече бях измъкнал папагала. Държах го за шията.

— Не! Не! — Шели скочи към мен. Сритах го по кокалчетата. Той рухна на пода с писъци.

— Никой да не мърда! — казах и едва не се изсмях на старото клише. — Да сте виждали как се убива кокошка? Шията на папагала е тънка. Едно движение и му откъсвам главата. Само да сте помръднали.

— Ах, ти, кучи сине! — обади се от пода Шели Капон.

Имах чувството, че всеки момент ще се нахвърлят върху мен. Видях във въображението си как ме пребиват и гонят с викове по брега, а после канибалите ме обкръжават и ме изяждат заедно с обувките и всичко, съвсем в стила на Тенеси Уилямс. Съжалих скелета си — сигурно утре по изгрев щяха да го намерят на централния площад на Хавана.

Но те не се нахвърлиха върху мен, не ме удариха, не ме убиха. Щом пръстите ми стискаха гърлото на папагала, който познаваше Папа, можех да си стоя тук цяла вечност.

Искаше ми се с цялото си сърце, душа и черва да извия врата на проклетата птица и да запратя мъртвото ѝ тяло в тези бледи противни лица. Исках да спра миналото и да затрия завинаги запазената памет на Папа, щом ѝ бе писано да се играе от безмозъчни деца като тези.

Само че не можех да го направя. Поради две причини. Един мъртъв папагал означаваше един мъртъв гъсок — моя милост. И освен това дълбоко в себе си плачех за Папа. Просто не можех да заглуша

гласа му, запечатан тук, в ръцете ми, все още жив като стар фонограф на Едисон. Не можех да убивам.

Ако тези древни деца знаеха това, щяха да ми наскочат като скакалци. Но не го знаеха. А и явно не беше изписано на лицето ми.

— Назад! — извиках.

Приличаше на онази прекрасна сцена от „Фантомът на операта“, където преследваният в среднощен Париж Лон Чейни се обръща към тълпата, вдига стисната в юмрук ръка, сякаш държи бомба, и спира преследвачите си за един страхотен миг. Изсмива се, отваря празния си юмрук и полита в реката към смъртта си... Само че аз няхах никакво намерение да им показвам празна ръка. Тя не се отделяше от кльощавата шия на Ел Кордоба.

— Разчистете път до вратата!

Разчистиха.

— Нито крачка, нито дъх. Припадне ли някой, птицата е мъртва. И — сбогом авторски права, сбогом филми, сбогом снимки. Шели, донеси кафеза и шала.

Шели Капон предпазливо пристъпи и ми донесе кафеза и покривалото.

— Назад! — викнах аз.

Всички отскочиха още една стъпка назад.

— А сега чуйте — казах. — След като изляза и се скрия, един по един ще бъдете повикани, ще получите шанс да се видите отново с приятеля на Папа и да спечелите от гръмки заглавия.

Лъжех. И се чувах много добре, че лъжа. Надявах се, че те не го разбират. Заговорих по-бързо, за да прикрия лъжата.

— Сега тръгвам. Ето. Виждате ли? Държа папагала за шията. Ще живеете, докато играете по моята свирка. И тъй, тръгвам. Раз, два. Раз, два. На половината път до вратата съм. — Минах покрай тях и те дори не дишаха. — Раз, два — казах отново, а сърцето ми биеше в гърлото ми. — При вратата съм. Спокойно. Без резки движения. Кафезът е в едната ми ръка. Птицата в другата...

— Лъвовете тичаха по жълтия пясък на плажа — каза папагалът и гърлото му замърда под пръстите ми.

— Ох, Господи — промълви клекналият край масата Шели. По бузите му потекоха сълзи. Може пък да не беше само за пари. Може пък папагалът и за него да беше частица от Папа. Протегна

умолително ръчички към мен, към папагала, към кафеза. — Ох, Господи, ох, Господи — разплака се.

— На кея лежеше само скелетът на голямата риба, костите й ярко проблясваха на светлината на утрото — каза папагалът.

— Ох — тихо казаха всички.

Не останах да гледам дали още някой се е разплакал. Излязох навън. Затворих вратата. Метнах се към асансьора. Истинско чудо — беше на етажа и операторът дремеше вътре. Никой не се опита да ме последва. Сигурно знаеха, че е безсмислено.

Докато слизахме, върнах папагала в кафеза и го покрих с шала с избродираното МАМА. А асансьорът се спускаше бавно назад през годините. Помислих си за бъдещите години и за това къде мога да скрия папагала, да го пазя от лошото време, да го храня добре, веднъж дневно да отивам при него и да разговаряме през шала, и никой повече да не го види — нито Шели Капон, нито дори Антонио от „Куба Либре“. Така можеха да минат дни или седмици и после да ме обземе внезапният страх, че папагалът е изгубил дар слово. И тогава посред нощ ще се събудя, ще затътря крака до кафеза и ще кажа:

— Италия, хиляда деветстотин и осемнайсета...?

И под думата МАМА ще се чуе старият глас:

— През онази зима снегът вееше от планината като фина бяла прах...

— Африка, трийсет и втора.

— Извадихме пушките и ги смазахме, бяха сини и чудесни, лежах в ръцете ни, а ние чакахме във високата трева и се усмихвахме...

— Куба. Гълфстрийм.

— Рибата изскочи от водата чак до слънцето. Всичко, което някога си бях мислил за рибата, бе в тази риба. Всичко, което си бях мислил за скока, бе в този скок. Целият ми живот беше там. Това бе ден на слънцето, на водата и на това да си жив. Искях да задържа всичко това в ръцете си. Искях никога да не свършва. Но ето че рибата падна и водите се затвориха над нея, първо бели, после зелени, и всичко свърши...

Междувременно стигнахме до фойето, вратата на асансьора се отвори, излязох с кафеза с надписа МАМА в ръце и бързо тръгнах към колонката на такситата.

Оставаше най-трудната (и най-опасната за мен) част. Знаех, че докато стигна до летището, гвардията и милицията на Кастро ще са вдигнати по тревога. Не бих се изненадал, ако Шели Капон вече им е съобщил, че откъват националното им съкровище. Можеше дори да подели с Кастро част от приходите от „Книга на месеца“ и правата за филмирането. Трябваше да измисля как да се промъкна през митницата.

Е, все пак съм писател, така че отговорът не закъсня. Накарах таксито да ме изчака, докато си купя боя за обувки. Започнах да нанасям маскировката върху Ел Кордоба. Целия го направих черен.

— Слушай — казах и зашепнах над кафеза, докато пътувахме през Хавана. — *Невърмор*.

Повторих го няколко пъти, за да схване идеята. Сигурно беше нова за него, защото Папа едва ли би цитирал съперник средна категория, когото бе проснал още преди години в нокаут. Докато думата се записваше, под шала цареше мълчание.

Накрая записът прозвуча.

— *Невърмор* — произнесе старият, познат тенор на Папа. — Никога вече.

[1] Състояние, при което при раждане тестисът не се спуска в скротума, а се задържа в коремната кухина — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.